

آینده نه چندان روشن صنعت یو.پی.وی.سی در ایران

● حسین طوسی

رئیس انجمن صنایع پروفیل یو.پی.وی.سی در و پنجره ایران

چشم‌انداز رونق هویدا شد، ولی دیری نگذشت که این امید نیز به محاق رفت و حاصل آن برای صنعت کشور تنها بالا رفتن قیمت‌های انرژی و بخش‌های وابسته به آن مثل حمل‌ونقل و نهایتاً بالا رفتن هزینه‌های تولید و قیمت تمام‌شده محصول بود.

سال‌های شکوفایی این صنعت تا نخستین سال‌های دهه نود سپری شد و بعد از آن تحت تاثیر تحریم‌ها و رکود تورمی و سپس رکود مزمن در بخش تولید خصوصاً صنعت ساخت‌وساز کشور، واحدهای تولیدی این صنعت نیز به مشکلات ناشی از رکود مانند افت آمار تولید، کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش مبتلا شدند که به این مشکلات هجوم واردات کالاهای مشابه خارجی، صدور مجوزهای متعدد واحدهای تولیدی بدون بررسی بازار و نیاز کشور و حجم بالای سرمایه‌گذاری در واحدهای موجود احداث‌شده نیز اضافه شد.

در کشورهای توسعه‌یافته برنامه‌های رشد و توسعه صنعتی تابع عواملی چون نیاز داخلی، امکانات مورد نیاز یک رشته خاص از صنعت و توجیه اقتصادی احداث صنعت، بازگشت سرمایه تقاضای موثر برای محصول، مواد اولیه مورد نیاز تولید و منطقی بودن قیمت تمام‌شده با توجه به حفظ

بیش از یک دهه از عمر صنعت نوپای تولید پروفیل و نیز در و پنجره‌های یو.پی.وی.سی در کشور گذشته است. از نخستین سال‌های دهه هشتاد به همت گروه کوچکی از صنعتگران کشور اولین پروژه‌های تولید پروفیل و پنجره‌های دوجداره عایق یو.پی.وی.سی در کشور کلید خورد و با صرف سرمایه‌های قابل توجه ملی و سرمایه‌گذاری بانک‌ها این صنعت با فناوری روز دنیا و ماشین‌آلات پیشرفته اروپایی در چند استان کشور احداث گردید. به‌طور طبیعی انتقال ماشین‌آلات و فناوری پیشرفته به کشور و تربیت متخصصان و شروع تولید امری زمان‌بر و پرهزینه بود و علاوه بر آن معرفی این فناوری به بازار ساخت‌وساز کشور و جایگزینی آن با در و پنجره‌های غیراستاندارد با توجه به ارزانی قیمت انرژی کار ساده‌ای نبود.

ولی گام‌های نخست این صنعت با امید و انگیزه و هدف‌های بلندمدت توسعه‌ای برداشته شد و در طول مدت کوتاهی حدود ده واحد تولیدی با تکنولوژی روز دنیا در کشور راه‌اندازی و شروع به تولید کرد. هرچند با شروع و اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها و افزایش قیمت حامل‌های انرژی کورسویی از امید در دل بنیان‌گذاران این صنعت درخشید و

و قیمت، و انواع ترفندها دسترسی واحدهای تولیدی این صنعت را به مواد اولیه مورد نیاز (پودر پی.وی.سی) دشوار ساخت. کارخانه‌های پتروشیمی کشور که دارای مزیت اقتصادی بوده و از انواع سوبسیدهای انرژی، مواد و خوراک، معافیت از مالیات ارزش افزوده در تامین خوراک و صادرات محصولات خود استفاده می‌کنند با مهندسی عرضه و بالا بردن مداوم قیمت و کنترل بازار به سود خود در ۹ ماه گذشته سال ۱۳۹۶، باعث افزایش حدود ۳۰ درصدی قیمت پودر پی.وی.سی شده و فروش‌های نقدی و تحویل فوری در بورس با تاخیر، به‌طور میانگین، یک ماه مواجه بوده است. تحقیقات انجام شده حاکی است که پودر پی.وی.سی تولیدی پتروشیمی‌ها با قیمت‌های ارزان‌تر از فروش داخل به کشورهای همسایه صادر و در اختیار تولیدکنندگان خارجی قرار گرفته است. در مقابل، افزایش واحدهای تولیدی پروفیل با بیش از ظرفیت مورد نیاز فعلی، سبب شده است که اکثر مواد افزودنی حتی کربنات کلسیم، انواع یراق و اتصالات و پیچ، گرانول، چسب، پرایمر، درزگیرهای لاستیکی، نوارهای محافظ و روکش و رنگ و سایر مواردی که فناوری پیچیده‌ای ندارند و با سرمایه‌های اندک و در داخل کشور قابل تولیدند، از خارج و با قیمت‌های بالا وارد شوند؛ و وزارت صنعت هیچ‌گونه اقدامی در مورد هدایت سرمایه‌های خرد و تشویق سرمایه‌گذاران برای احداث و تولید چنین مواردی انجام نداده است.

در بخش مشکلات مالی و تامین سرمایه در گردش نیز بانک‌های خصوصی و تجاری و حتی تخصصی انگیزه‌ای برای اعطای تسهیلات به واحدهای صنعتی و تولیدی ندارند و در صورت تامین نیز تسهیلات با نرخ بهره بالای ۲۰ تا ۲۶ درصد جابجایی تولید اقتصادی نخواهد بود.

نهایتاً ایجاد واحدهای تولیدی که زمانی گامی در جهت استقلال، پیشرفت، انتقال دانش فنی و رفع نیازهای کشور، اشتغال، کارآفرینی و آموزش مهارت‌های فنی و سفره‌ای برای ارتزاق کارگران کشور بود اینک با مشکلات متعدد دست به گریبان و افق و آینده روشنی در پیش رو ندارد.

با این حال و به‌دنبال انعکاس مشکلات اعضا و بررسی‌های انجام شده، انجمن صنایع پروفیل یو.پی.وی.سی در و پنجره ایران بر حسب وظایف تشکلی و صنفی از ابتدای سال جاری با تشکیل شرکت تعاونی با هدف تامین مواد اولیه مورد نیاز تولید و سایر خدمات فنی و حرفه‌ای در زمینه فعالیت‌های داخلی و خارجی، همچنین انجام ریزی‌های گسترده با وزارت صنعت، سازمان ملی استاندارد، کمیسیون صنعت مجلس شورای اسلامی و اتاق ایران، اقدامات گسترده‌ای را در جهت رفع مشکلات و ساماندهی این صنعت آغاز کرده و امیدوار است با همت اعضا و جلب نظر و توجه مسئولان نقش این صنعت ملی در توسعه اقتصادی کشور پر رنگ‌تر شود.

استاندارد و کیفیت و نیز توزیع متعادل و متوازن سرمایه‌گذاری به بخش‌های ضروری و مورد نیاز آن کشور است. با توجه به عوامل فوق مجوز فعالیت و افزایش حجم تولید در یک رشته خاص از صنعت امکان‌پذیر است و در غیر این صورت افزایش واحدهای تولیدی با نبودن تقاضای موثر و محدودیت امکانات تولید، عرصه را بر تولید اقتصادی و بهینه محصول تنگ خواهد کرد و توسعه نامتوازن نتیجه‌ای جز کاهش بهره‌وری، اثربخشی و نهایتاً هدررفت سرمایه‌های ملی نخواهد داشت.

نتیجه اقتصادی عدم آمایش صنعتی در کشور و عدم کنترل و نظارت بر میزان تولید واحدهای موجود و مشکلات آنها موجب بازده نزولی و رقابت منفی در کیفیت و قیمت و در مواردی ارزان‌فروشی (دامپینگ) خواهد شد که علاوه بر وارد کردن خسارت به سرمایه ملی کشور تسهیلات معوق و ورشکستگی واحدهای تولیدی را یکی پس از دیگری به دنبال خواهد داشت. درحالی‌که به دلایل خاص اقتصادی امکان صادرات و رقابت در بازارهای خارج نیز ممکن نیست. مروری بر وضعیت واحدهای تولیدی موجود و تازه‌تاسیس کشور حاکی است که در حال حاضر ۶۸ واحد تولیدی دارای مجوز صنعتی و پروانه بهره‌برداری در کشور موجود است که از این تعداد نیمی تعطیل یا با ظرفیت حدود ۱۰ درصد فعالیت دارند مابقی با ظرفیت ۲۰ تا ۳۰ درصد و تعداد بسیار کمی نیز با ظرفیت زیر ۵۰ درصد در حال فعالیت می‌باشند. برآورد سرمایه‌گذاری برای این واحدها به‌طور تخمینی حدود ۵۰۰ هزار میلیارد تومان است. میزان ظرفیت اسمی واحدهای موجود حدود ۳۱۰ هزار تن در سال می‌باشد. در حالیکه در سال ۱۳۹۳ مقدار تقاضای پروفیل یو.پی.وی.سی برای پنجره‌های مصرف شده در ساختمان ۶۵ هزار تن بوده و این میزان در سال ۱۳۹۶ به ۲۵ هزار تن تقلیل یافته است.

هجوم واردات بی‌رویه و بدون محدودیت، سرریز تولید پروفیل‌های بی‌کیفیت خارجی به کشور با قیمت‌های غیررقابتی، که حاصل بی‌کیفیتی محصولات فوق است، از سال‌ها قبل بازار ایران را به‌عنوان بازار هدف شناسایی و با انواع ترفندها بخش بزرگی از این بازار را کد را در اختیار خود گرفته‌اند. تعرفه‌های گمرکی در برابر این هجوم ناتوان بوده و این محصولات با انواع ترفندها از این سد حمایتی عبور کرده‌اند. حتی داشتن استاندارد اجباری برای تولید این محصول نیز که حاصل تلاش‌های انجمن بود برغم ایجاد مشکلات و سختگیری‌های نظارتی برای تولیدکنندگان داخلی، در مبادی گمرکی کاملاً بی‌اثر بوده و به‌عنوان بازرسی‌های اجباری کیفیت در مبادی گمرکی اجرا نگردید.

کارخانه‌های تولید پروفیل یو.پی.وی.سی به‌عنوان زنجیره تکمیلی صنایع پتروشیمی نیز مورد حمایت صنایع بالادستی پتروشیمی واقع نشد و بازی پتروشیمی‌ها با عرضه